

Programar per competències

Programació de les unitats didàctiques

27 de gener 2022

Segons el Departament d'Educació,
comentat per Luisa Peralta

Unitats didàctiques

- Després de plasmar les competències
- Seleccionar els continguts
- Fer la temporització
- Senyalar els criteris d'avaluació

S'han de programar detalladament les Unitats didàctiques

Unitat Didàctica

Conjunt d'activitats d'ensenyament i d'aprenentatge ordenades, estructurades i articulades per aconseguir l'assoliment de les Competències Bàsiques amb les seves activitats d'avaluació

Programació anual i Unitat didàctica

Programació anual

- Ofereix una panoràmica general

Unitat didàctica

- Més concreció, se centra en seqüència didàctica de les activitats i en la metodologia emprada

Programació anual i Unitat didàctica

El conjunt d'unitats didàctiques de cada curs ha de tenir correspondència amb el que s'ha definit en la programació anual

Unitats didàctiques

- Dissenyades en coherència amb els acords del centre per garantir un enfocament pedagògic inclusiu

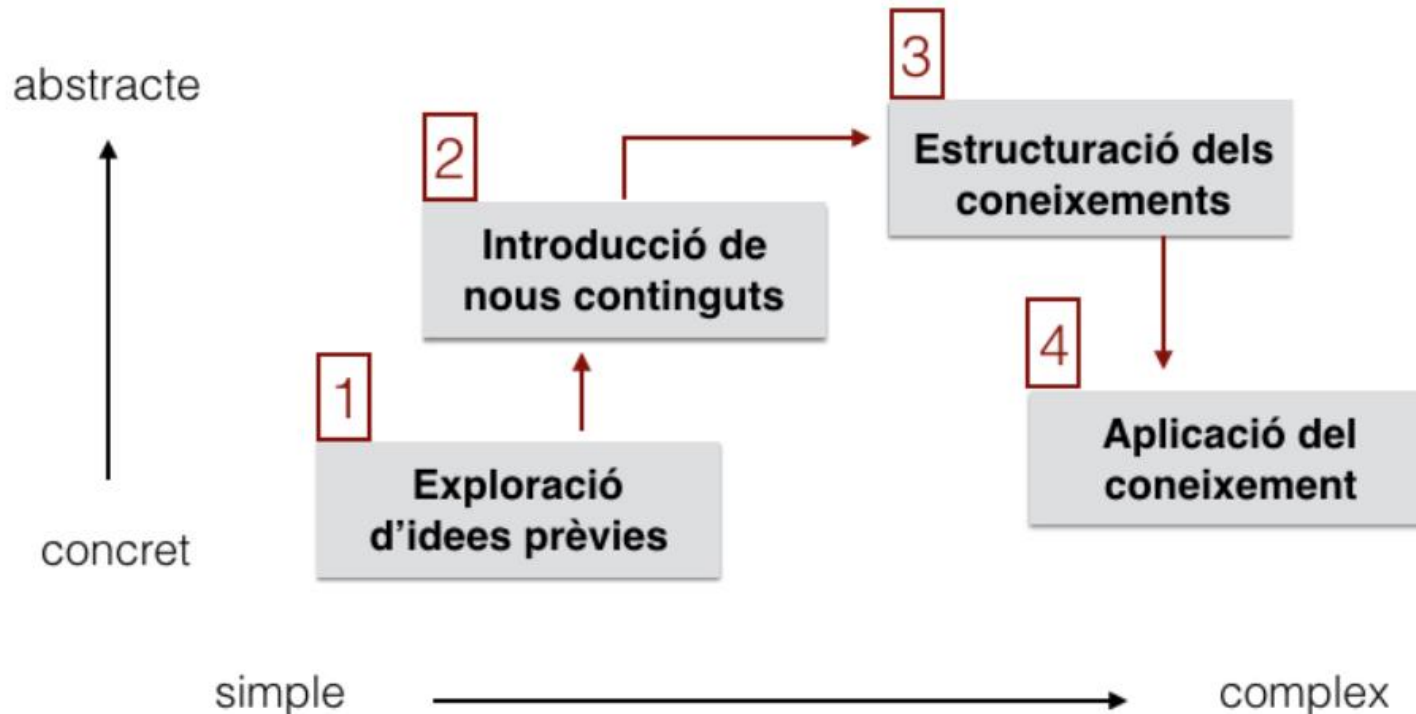
El cicle d'aprenentatge

Elements clau que permeten seqüenciar els coneixements i les activitats:

- El cicle d'aprenentatge
- La tipologia de les activitats

El cicle d'aprenentatge

Fases didàctiques de les activitats

Aquesta seqüència és flexible i la durada de cada fase dependrà dels objectius de la unitat

Tipus d'activitats

Activitats inicials

- Saber què saben i a partir d'aquí podrem introduir els nous coneixements
- Compartir els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació

L'alumne sabrà què s'espera d'ell.

Tipus d'activitats

Activitats de desenvolupament

- Per establir connexions entre els nous coneixements i els ja existents mitjançant explicacions i activitats estructurades

Tipus d'activitats

Activitats de síntesi

- En aquesta fase de la Unitat Didàctica, les activitats han de permetre la transferència dels coneixements apresos i la seva aplicació a situacions pràctiques en diferents contextos, per tal de consolidar els nous aprenentatges i reconèixer-ne la utilitat

Esquema orientatiu dels elements de la UD

1. Títol

Suggestidor

Motivador

Esquema orientatiu dels elements de la UD

2. Àmbit, matèria, curs i grup classe

Esquema orientatiu dels elements de la UD

3. Justificació

Esquema orientatiu dels elements de la UD

4. Competències bàsiques pròpies de la matèria

Esquema orientatiu dels elements de la UD

5. Objectius d'aprenentatge

- Descriuen els aprenentatges que es preveu que adquiriran els alumnes en finalitzar la UD
- Es formulen com a capacitats vinculades a les competències
- Seleccionar els més rellevants

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Funcions dels objectius d'aprenentatge

- Guia per al disseny o la selecció de les activitats d'ensenyament aprenentatge
- Són els referents de l'avaluació juntament amb els criteris d'avaluació

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Algunes preguntes que poden ajudar a formular objectius són:

- Els objectius d'aprenentatge estan formulats com a capacitats que els alumnes han de desenvolupar al llarg de la unitat didàctica o del projecte?
- Són objectius formulats de manera que afavoreixen l'assoliment de les competències?

A més, els següents verbs d'acció hi poden ajudar: actuar, crear, inferir, realitzar, acceptar, decidir, integrar, recollir, ajudar, deduir, interactuar, reconèixer, adquirir, desenvolupar, interessar, reelaborar, admetre, descodificar, interpretar, regular, analitzar, descobrir, investigar, reflexionar, aplicar, discriminar, justificar, relacionar, apreciar, dirigir, llegir, resoldre, assumir, dirimir, manifestar, respectar, avaluar, distingir, manipular, respondre, buscar, efectuar, mediar, saber, cercar, elaborar, mobilitzar, seleccionar, classificar, emprendre, mostrar, seqüenciar, col·laborar, escoltar, observar, sintetitzar, comparar, escriure, ordenar, solucionar, compartir, establir, organitzar, tenir una actitud crítica, comprendre, explicar, parlar, transferir, compondre, exposar, participar, utilitzar, comunicar-se, expressar, percebre, valorar, confiar, extraure, plantejar, contextualitzar, fer, practicar, controlar, gaudir, prendre decisions, conversar, identificar, processar, cooperar, imaginar, produir, correspondre, implicar-se, promoure...

Esquema orientatiu dels elements de la UD

6. Continguts

Què han d'aprendre els alumnes en aquesta UD perquè assoleixin les CB?

Esquema orientatiu dels elements de la UD

7. Criteris d'avaluació

- Del currículum relacionats directament amb el objectius d'aprenentatge
- S'han de compartir amb l'alumnat
- Criteris d'avaluació + Competències = Referents d'avaluació
- A partir dels criteris d'avaluació, es poden dissenyar uns indicadors per avaluar el grau d'assoliment de les competències

Esquema orientatiu dels elements de la UD

En formular els criteris d'avaluació, ens podem fer la pregunta: Com se sabrà o se sap que cada alumne ha adquirit els aprenentatges? Si, a més, els criteris es concreten en indicadors, la pregunta que ens faríem és:

En què es veu que el criteri d'avaluació s'acompleix i fins a quin grau s'assoleixen les competències?

Alguns verbs que poden ajudar a formular criteris i indicadors són: comprendre, participar, realitzar, aplicar, conèixer, mostrar, escriure, mecanitzar, ser capaç, saber, utilitzar, percebre, tenir, respectar, captar, entendre, reconèixer, reproduir, valorar, extreure, exposar, llegir, parlar, revisar, comparar, identificar, reflexionar, emprar, produir, usar, elaborar, respondre, formular, expressar, gaudir, fer, cercar, emprendre, comunicar, interpretar, representar, ordenar, descompondre, definir, analitzar, descriure, mesurar, construir, classificar, establir, seleccionar, desenvolupar, recollir, estimar, justificar, comprovar, col·laborar, contrastar, plantejar, obtenir, trobar, observar, distingir, relacionar, resoldre, desmuntar, muntar, explicar, localitzar, desplaçar-se, proposar, compartir, crear, verbalitzar, argumentar, planificar, orientar-se, equilibrar, saltar, girar, llançar, rebre, manejar, sincronitzar, incorporar, ajustar, actuar, opinar, defensar, acceptar, practicar, intervenir, rebutjar...

Esquema orientatiu dels elements de la UD

8. Temporització

Esquema orientatiu dels elements de la UD

9. Desenvolupament metodològic

Algunes preguntes que poden ajudar a plantejar les activitats i estratègies metodològiques són:

- Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar o que s'han utilitzat?
- Quines activitats d'aprenentatge i d'avaluació es preveuen fer o s'han fet? Amb quina seqüència?
- Quines mesures i suports universals es preveuen per atendre tots els alumnes?
- Quins tipus d'agrupaments es faran o s'han fet?
- Quins són els principals materials que es necessiten o que s'han necessitat?

Esquema orientatiu dels elements de la UD

10. Desenvolupament metodològic

És competencial aquesta unitat d'aprenentatge o projecte?

En relació amb les activitats plantejades

sí no

1	Responen a una seqüència d'aprenentatge lògica? Exploració d'idees prèvies – Introducció de nous continguts – Estructuració dels coneixements – Aplicació a la resolució de problemes		
2	Les situacions d'aprenentatge es plantegen amb preguntes o com a problemes per resoldre?		
3	Els continguts treballats es relacionen amb fets reals o problemes quotidians?		
4	Suposen aplicar coneixements adquirits i fer nous aprenentatges?		
5	Es facilita la relació de coneixements de diferents àrees?		
6	Es preveuen tasques que comporten l'ús d'habilitats cognitives de complexitat variada?		
7	L'alumnat coneix l'objectiu de les tasques?		

Esquema orientatiu dels elements de la UD

10. Desenvolupament metodològic

És competencial aquesta unitat d'aprenentatge o projecte?

En relació amb l'ús de recursos i materials

sí no

8 S'utilitzen recursos i materials diversos?

9 Estimulen la curiositat en l'alumnat?

10 Connecten amb els seus interessos?

En relació amb l'organització social de l'aula

sí no

11 Es fomenta l'autonomia?

12 S'intervé amb preguntes adequades més que amb explicacions?

13 Es complementa el treball individual amb el col·lectiu?

Esquema orientatiu dels elements de la UD

És competencial aquesta unitat d'aprenentatge o projecte?

En relació amb la diversitat

sí no

14 Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat?

15 Es preveuen activitats multinivell?

En relació amb l'avaluació

sí no

16 Es comparteixen amb l'alumnat els criteris d'avaluació i es comprova si se'ls han representat?

17 Es comunica als alumnes els criteris de qualificació?

18 Es preveuen espais amb estratègies per ajudar l'alumnat a identificar el que ha après i per comprendre les raons de les seves dificultats?

19 Es preveuen espais per a la coavaluació o la posada en comú dels aprenentatges dels alumnes?

20 En finalitzar la unitat es fan servir dinàmiques o instruments perquè els alumnes verbalitzin què han après, identifiquin en què han de millorar i es faciliten eines i recursos per aconseguir-ho?

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Activitats d'alt i de baix nivell cognitiu

Procés d'aprenentatge: les habilitats cognitives

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Dimensió Comprensió Lectora

C1 Interpretar els trets contextuals, discursius i lingüístics d'un text per comprendre'l.

- Aplicació dels coneixements morfosintàctics
- Traducció
- Textos en les nostres llengües.
- Textos de variada tipologia →
Reconeixement d'elements grecollatins
- Etimologia

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Continuació Dimensió Comprensió Lectora

C1 Interpretar els trets contextuais, discursius i lingüístics d'un text per comprendre'l.

- Exemple text imperium romanum
 - Preguntes de sintaxi
 - Preguntes de comprensió lectora

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Dimensió Expressió Escrita

C2 Escriure textos en llengua pròpia i en llengua llatina de tipologia diversa i estructura morfosintàctica senzilla.

- Des de la traducció i interpretació de textos com des de la creació de textos i missatges escrits i tant de llengua llatina com la llengua de l'alumnat
- Exemple fer una redacció casa romana.

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Dimensió Comunicació Oral

C3 Comprendre i produir textos orals en la llengua pròpia i en la llengua llatina de tipologia diversa i emprar estratègies d'interacció senzilles.

Curriculum ↗ La presentació del món clàssic i la seva tradició és un bon moment per potenciar la comunicació oral en llengua pròpia. L'ús del llatí com a vehicle de comunicació pot ser emprat com a estratègia d'aula, a partir de l'ús de frases fetes i expressions senzilles. ↘

Esquema orientatiu dels elements de la UD

Dimensió Històrica i Sociocultural

C4 Interpretar la cosmovisió que contenen els fets històrics i les manifestacions culturals romanes i establir vincles amb el temps actual

Esquema orientatiu dels elements de la UD

↗ Dimensió Històrica

Coneixement del marc geogràfic i històric i els aspectes més rellevants de la societat romana

Curriculum

Dimensió Sociocultural

Conèixer la cultura que ha modelat el nostre present i que impregna bona part dels cànons estètics del món occidental

Esquema orientatiu dels elements de la UD

↗ Dimensió Transversal

↖ Currículum

L'estudi de la llengua i cultura llatines ens porta a la intercomprensió entre les llengües romàniques i, alhora, cap a una valoració més ponderada de la diversitat lingüística i cultural